

Geografia

Dzień Dobry!

Na ostatnich zajęciach z geografii omawialiśmy zagadnienia związane z zasobami wodnymi na świecie.

Czy pamiętacie, że:

1. Na świecie wody słodkie stanowią zaledwie 3% wszystkich zasobów wodnych świata, a 97% to wody słone.
2. Większość zasobów wody słodkiej jest uwięziona w lodowcach, a ponad 30% to wody podziemne.
3. Dostępne zasoby wody słodkiej to zaledwie 0,3% wody na Ziemi.
4. Obszary niedoboru wody to głównie regiony okołozwrotnikowe i wewnątrzkontynentalne.
5. Główny czynnik przyrodniczy wpływający na niedobór wody to opady mniejsze niż możliwości parowania.
6. Główne czynniki pozaprzrodnicze wpływające na niedobór wody to wzrost liczby ludności i zwiększone zapotrzebowanie na produkty rolne, przemysłowe oraz wodę do celów konsumpcyjnych i domowych.
7. Problem wody, zwłaszcza w państwach rozwijających się, wynika również z niskiej jakości wody zanieczyszczonej chemicznie i biologicznie.

Podczas dzisiejszych zajęć przyjrzymy się zmianom klimatycznym: przyczynom i skutkom.

[**KOMENTARZ** –tego do zeszytu **NIE** przepisujecie, ale uważnie **PRZECZYTAJCIE, BO WARTO!**

1. Przyczyny zmian klimatycznych:

O tym, że klimat się zmienia nie trzeba nikogo przekonywać. Wystarczy bacznie obserwować przyrodę: zniknęły mroźne i śnieżne zimy, a lata są coraz bardziej suche i upalne. Najwyraźniej widać wzrost temperatury powietrza. Mówi się o globalnym ociepleniu spowodowanym **efektem cieplarnianym**.

Efekt cieplarniany polega na pochłanianiu ciepła wypromieniowanego z powierzchni Ziemi przez gazy znajdujące się w atmosferze: parę wodną, dwutlenku węgla (CO₂), ponadto metan (CH₄), podtlenku azotu (N₂O), freony i inne (tzw. gazy cieplarniane) – *patrz: schemat w podręczniku na stronie 207.*

Efekt cieplarniany istnieje w sposób naturalny (wskutek obecności pary wodnej w atmosferze i zawieszonych pyłów pochodzących z burz piaskowych, wybuchów wulkanów itp.).

Wyniki badań składu atmosfery pokazują, że w ostatnich kilkudziesięciu latach wyraźnie wzrosły stężenia CO₂, CH₄, N₂O i freonów.

Głównym źródłem antropogenicznego (pochodzącego z działalności człowieka) dwutlenku węgla jest spalanie paliw kopalnych w elektrowniach, w procesach produkcyjnych, w środkach transportu i przy ogrzewaniu domów. Metan pochodzi głównie z rolnictwa – jest produktem procesu trawienia celulozy przez zwierzęta. Sporo go powstaje z rozkładającej się materii organicznej na przykład na polach ryżowych lub wysypiskach śmieci. Swoją część dokłada przemysł paliwowy. Związki azotu trafiają do gleby jako nawozy, a z niej dostają się do atmosfery, gdy nie zostaną wykorzystane przez rośliny. Innym ich źródłem są odchody zwierząt.

2. Zagrożenia związane z globalnym ociepleniem – *patrz: tekst w podręczniku na stronie 210.*

3. Działania zapobiegawcze:

Działania przeciwko zwiększonemu efektowi cieplarnianemu odbywają się na kilku poziomach. - Międzynarodowy Zespół ds. Zmian Klimatu powstał już w 1988 roku z inicjatywy dwóch agend ONZ: Światowej Organizacji Meteorologicznej i Programu Środowiskowego ONZ. Zespół ten zbiera naukowe informacje o współczesnych zmianach klimatu opracowywane na podstawie badań naukowców i wolontariuszy z całego świata. Efektem pracy są publikowane co kilka lat w postaci raportów.

- Protokół z Kioto to umowna nazwa międzynarodowego porozumienia przeciwdziałającego globalnemu ociepleniu. Choć podpisano go w 1997 roku, w życie wszedł w 2005 i wygasł w 2012. W tym samym roku podpisano jednak jego przedłużenie do 2020 roku. Państwa-sygnatariusze zobowiązały się do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Protokół jest krytykowany za nieefektywność. Stany Zjednoczone, które emitują (wysyłają w atmosferę) najwięcej gazów cieplarnianych – nie ratyfikowały protokołu, a inne państwa, np. Chiny i Indie, nawet zwiększyły ich emisję. Mimo tego protokół pozostaje jedynym dokumentem tego typu w skali globalnej.

- W Unii Europejskiej w 2007 roku przyjęto strategię Europa 2020, której podstawą był program 20 20 20: zmniejszenie emisji dwutlenku węgla o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 roku, zwiększenie udziału energii odnawialnej do 20% oraz zwiększenie efektywności energetycznej o 20%.

- W wielu krajach świata prowadzi się akcje edukacyjne mające uświadomić społeczeństwu konieczność i racjonalność indywidualnych działań na rzecz zapobiegania wzrostowi globalnego ocieplenia. Zmiany wprowadzone przez jedną osobę czy jedno gospodarstwo domowe mają znikomy wpływ, ale w skali państwa będą to wielkości znaczące, jeśli potrwać wiele lat. Działania obejmują na przykład odłączanie od prądu nieużywanych ładowarek telefonicznych czy niepozostawianie urządzeń w trybie stand-by. Zachęca się do korzystania z oszczędzających

energę technologii, np. pokrywania budynków skuteczną izolacją cieplną. Korzystanie z roweru lub komunikacji zbiorowej zamiast samochodu jest również jednym z działań zapobiegawczych. Kupowanie lokalnych produktów ogranicza transport i emisję spalin, w tym dwutlenku węgla i podtlenku azotu. Segregowanie śmieci, używanie zwrotnych opakowań ogranicza wielkość produkcji, a tym samym ilość wykorzystywanej energii.

- patrz: tekst w podręczniku na stronie 211]

I. Zapisz w zeszycie przedmiotowym temat lekcji wraz z notatką:

TEMAT: Przyczyny i konsekwencje współczesnych zmian klimatu.

08.06.2020

1. Klimat podlega ciągłym zmianom.
2. Efekt cieplarniany jest zjawiskiem naturalnym.
3. Większość ekspertów uznaje odpowiedzialność człowieka za współczesne wzmocnienie efektu cieplarnianego.
4. Międzypaństwowy Zespół ds. Zmian Klimatu, Protokół z Kioto, Program 20-20-20 to elementy strategii przeciwdziałających wzmocnieniu efektu cieplarnianego.
5. Indywidualne działania w masowej skali też mogą być efektywne w przeciwdziałaniu wzmocnieniu efektu cieplarnianego.

II. Sprawdź swoje wiadomości z dzisiejszej lekcji:

1. Podkreśl, które z gazów zaliczane są do gazów cieplarnianych:

azot, krypton, metan, freon, argon, tlen, para wodna, dwutlenek węgla

2. Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń:

1. Efekt cieplarniany jest zjawiskiem naturalnym.	P	F
2. W powstaniu efektu cieplarnianego największy udział mają para wodna i dwutlenek węgla.	P	F
3. Protokół z Kioto doprowadził do znaczącej obniżki emisji dwutlenku węgla przez państwa, które go podpisały, a to poskutkowało obniżeniem temperatury powietrza w skali świata.	P	F
4. Państwa, które emitują najwięcej gazów cieplarnianych, to USA i Chiny.	P	F
5. Program 20 20 20 to inicjatywa UE mająca na celu m.in. zmniejszenie emisji CO ₂ .	P	F

Pozdrawiam

zaparkowania samochodu i dalszej podróży autobusem lub tramwajem

Znak zachęcający do